

GENERELLE BEMÆRKNINGER

INDLEDNING

Budgetforslag for 2013 samt budgetoverslag 2014-2016 er udarbejdet efter de af Økonomiudvalget udmeldte retningslinjer og procedurer.

Blandt andet med udgangspunkt i drøftelserne på Budgetseminar for Byrådet den 29. august 2012 samt det ekstraordinære Økonomiudvalgsmøde den 10. september 2012 har Økonomiudvalget udarbejdet det endelige budgetforslag for 2013 – 2015 til Byrådets 2 behandlinger.

Budgetforslaget er i henhold til lov om kommunernes styrelse undergivet 2 behandlinger i Byrådet.

- 1. behandlingen den 19. september 2012 og
- 2. behandlingen den 10. oktober 2012.

Til 2. behandlingen var fremsendt 14 ændringsforslag. Vedrørende disse stemte et flertal (24 mod 3) for de 8 ændringsforslag fremsendt efter forlig mellem Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Konservative, for 4 ændringsforslag fra Kristendemokraterne var der ikke flertal (3 mod 24), mens 2 ændringsforslag fra SF ikke blev bragt til afstemning og dermed bortfaldt.

BYRÅDETS FOKUS, ARBEJDSPRINCIPPER OG ØKONOMISKE SIGTEPUNKTER

Driftsfokus

Der er fra budget 2012 til budget 2013 "kørt lige over". Det sætter meget store krav til den løbende budgetopfølgning, samt til paratheden til at omprioritere inden for i første omgang det enkelte udvalgs ramme, men også imellem kommunens samlede aktiviteter.

Gennemgang af budgettet viser, at stort set alle områder er økonomisk udfordret. Imidlertid sker der altid i løbet af et år forskydninger og ændringer i både op- og nedadgående retning, så det billede, der ses nu, vil som altid udvikle sig.

Med dette in mente, er det derfor meget vigtigt at fagudvalgene både i 2012 og løbende i budgetåret 2013 tager fat på analyser og prioriteringer med det formål, at budget 2013 samlet set kan overholdes. I den proces vil det være nødvendigt, at medtage områdenes samlede budget i vurderingerne.

Anlægsprincipper

Anlægsbudgetter udarbejdes traditionelt således, at det meget konkret fremgår, hvad og hvilke projekter anlægsmidlerne skulle bruges til såvel i det kommende budgetår og de tre følgende overslagsår. Derved sker der ofte det, at når en bestemt institution eller et bestemt område er nævnt med et konkret beløb og et præcist år, så skabes der en helt forståeligt forventning om både beløbets størrelse og tidspunktet for projektet. Imidlertid kan meget ændre sig i løbet af en to-tre-fire-årig tidsramme.

Samtidig skal det være en løbende opgave for både Byråd og organisation at sikre, at anlægsmidlerne bedst muligt understøtter kommunens samlede strategi, fx om Øget Vækst eller Innovation af Velfærdsproduktionen.

Derfor skal der fra og med 2014 udarbejdes en "Strategiplan for Anlæg" for hvert (udvalgs-)område. Der kan godt fremgå beløb i strategiplanerne, men fokus skal være på *hvorfor* man har brug for de pågældende anlæg, og *hvordan* anlægsaktiviteterne understøtter kommunens samlede strategi: "*Hvad får vi ud af det?*". Det vil sige, at der skal indbygges en klar sammenhæng til de faglige og servicemæssige mål for Hedensted

Kommune, ligesom der på forhånd skal være en række kriterier for indholdet i en sådan Strategiplaner for Anlæg, fx øget vækst, innovative velfærdsløsninger eller positiv økonomisk effekt på driften.

Hensigten er, at der i budgettets overslagsår ikke indarbejdes konkrete projekter til konkrete tidspunkter. Der afsættes en samlet anlægsramme, og Byrådet foretager herefter årlige vurderinger af indhold i og hensigter med Strategiplanerne for Anlæg, og prioriterer på baggrund af disse drøftelser anlægsaktiviteterne. På den måde fokuseres på formål og effekt af anlægsaktiviteterne sammenholdt med de midler, der er til rådighed.

Overførsler

Decentralisering, tæthed til borgeren og lokal ansvarlighed er centrale elementer i styringen en stor offentlig virksomhed som Hedensted Kommune.

Der skal udvikles et sæt principper for overførsler, der på sammen tid tilgodeser disse elementer: Altså - effektivisering og innovation skal fortsættes og udbygges gennem lokal incitamentsstruktur, samtidig med overskud også kan bidrage til "nyinvesteringer" eller en forbedring af den samlede økonomi i kommunen.

Økonomiske mål 2014

Frem mod budgetlægningen for 2013 blev der tidligt formuleret en ramme for arbejdet. Allerede i efteråret 2011 fastlagde Byrådet målet "50 i 13". Dette princip skal forfølges: Langsigtede, klare og enkle økonomiske rammer, der giver Hedensted Kommune den fornødne handlefrihed til at kunne investere i velfærd og øget vækst. Billedlig talt kan man tale om, at Hedensted Kommune skal have "Kølen fri i Fjorten".

Derfor skal der i løbet af efteråret 2012 arbejdes med og formuleres økonomiske rammer for 2014. Der skal fastlægges et bestemt råderum (fx 100 mio. kr.) til fordeling mellem en anlægsramme, kasseopbygning samt ekstraordinært afdrag. Desuden skal det overvejes, om der skal indlægges et effektiviseringsmål.

50 I 13

Frem mod budgetlægningen for 2013 blev der tidligt formuleret en ramme for arbejdet, der skulle tage højde for en situation, hvor en eventuel kommende udligningsjustering ikke ville tilgodese Hedensted Kommune i et tilstrækkeligt omfang. Denne ramme blev formuleret i strategien "50 i 13", hvor målsætningen var at reducere udgifterne med 50 mio. kr., der derpå skulle anvendes til at dække et forventet underskud i 2013 på 20 mio. kr., reservere et beløb på 10 mio. kr. i en bufferpulje på driften og endelig disponere de sidste 20 mio. kr. til en styrkelse af likviditeten.

Byrådet har på seminarer den 20. juni 2012 og 29. august 2012 drøftet udmøntningen af "50 i 13", og besluttet at iværksætte nedenstående initiativer:

- Effektivisering Administrationen: Alle administrative områder bidrager til den personalemæssige effektivisering. Bidraget beregnes som 1,3 % af områdernes lønninger og udgør i alt 2,1 mio. kr.
- Differentieret takst for medarbejdernes kørselsgodtgørelse, hvor kun medarbejdere, der har kørsel som primær opgave, er sikret den normale takst. Besparelse 0,8 mio. kr.
- Effektivisering Senior: Besparelse på puljen til ekstra timer, mistede fritimer m.m. bidrager med 4,8 mio. kr.
- Effektivisering Social & Sundhed i alt 5,8 mio. kr.: Aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet bidrager med 1 mio. kr., fortsat hjemtagelse af borgere

fra eksterne institutioner 2 mio. kr., kortere indsatsperiode i borgerens hjem 2 mio. kr. og tidlig indsats med reduktion af antallet af sager til socialrådgiverne på børneområdet bidrager med 0,8 mio. kr.

- Effektivisering Dagtilbud i alt 2,9 mio. kr. (brutto 3,5 mio. kr.): Besparelse på drift i forbindelse med etablering af en udvidet SFO i Aale 0,4 mio. kr., besparelse på drift af Åkanden og omlægning af hele specialområdet 0,4 mio. kr., sammenlægge institutioner 2 mio. kr. og reducere antallet af TR'ere og AMR'ere i dagplejen 0,7 mio. kr.
- Effektivisering Undervisning & Kultur i alt 7,4 mio. kr.: Undervisningsområdet bidrag med 6,6 mio. kr. ved 9 specifikke initiativer og eftersyn af budget for lokale tilskud og andre tilskud bidrager med 0,8 mio. kr.
- Effektivisering Teknik & Miljø 1 mio. kr. på vandløbsområdet.
- Effektivisering Jobcentret 0,1 mio. kr. på indsatsen for ledige fleksjobbere.
- Kørselskontor: Der er etableret et fælles kørselskontor, hvor effektiviseringspotentialiet i første omgang er opgjort til 2 mio. kr. i 2013 – stigende til 5 mio. kr. i 2016.
- Vejafvandingsbidraget til Hedensted Spildevand A/S reduceres med 1 mio. kr.
- Seniorområdet: Andel af 80 mio. kr. besparelser fra 2011 udgør 5,5 mio. kr.
- Specialindsats psykiatri/ungeområdet i alt 7 mio. kr.: Ændret indsats og praksis i samarbejdet mellem Familie-, Handicapafdeling og Ungegruppen bidrager med 3 mio. kr., tættere og stærkere koordineret indsats mellem Psykiatri, Misbrug, Handicap samt Jobcenter 2 mio. kr. og ændret serviceniveau og indsats for voksne med særlige behov i Handicap og Psykiatri bidrager med 2 mio. kr.
- Koordinering og effektivisering af sager bidrager med 3 mio. kr.
- Indkøbsaftaler: I regi af det fælles indkøbskontor arbejdes der dels på mere anvendelige indkøbsværktøjer og dels mere fordelagtige indkøbsaftaler bl.a. på energiområderne. Det forventes, at der kan ske besparelser som følge heraf på 4 mio. kr.
- Motivationsstyring/effektivisering: Der arbejdes på at skabe generelle og nyskabende motivationsmekanismer til løbende effektiviseringer på tværs af alle de kommunale serviceområder, og som forventes at bidrage med 3 mio. kr.

Ovennævnte initiativer udgør i alt 50,4 mio. kr. Der afsættes som forudsat i "50 i 13" en bufferpulje på 10 mio. kr., og der er således indarbejdet driftsbesparelser på netto 40,4 mio. kr. i 2013.

I forlængelse af Byrådets drøftelser er det i øvrigt besluttet at igangsætte en analyse af de økonomiske konsekvenser ved at samle administrationen.

BYRÅDETS BUDGETSEMINAR DEN 29. AUGUST 2012

På byrådets budgetseminar den 29. august 2012 blev de daværende økonomiske forudsætninger for budgetforslag 2013-2016 præsenteret.

Byrådet aftalte på budgetseminaret, at den opgjorte anlægsramme blev disponeret med 23,05 mio. kr. til uafviselige projekter, 9 mio. kr. til pulje til vejvedligehold, 6 mio. kr. til en pulje til bygningsvedligehold, 10 mio. kr. til en pulje på anlæg samt at et overskydende beløb på 10 mio. kr. skulle anvendes til styrkelse af kassebeholdningen. Der blev således samlet set afsat 48,05 mio. kr. på anlægsområdet.

Byrådet besluttede endvidere, at et mertilsagn fra ministeriet udover de forudsatte beløb, skulle tilfalde kassebeholdningen. Kommunens kassebeholdning er så lav, at der er risiko for at overtræde kassekreditreglen, såfremt der ikke sker en styrkelse af kassebehold-

ningen i de kommende år. Byrådet har et pejlemærke om en likviditet, opgjort efter kassekreditreglen, på minimum 90 mio. kr., og den udgør i august 2012 ca. 20 mio. kr.

ØKONOMIUDVALGETS UDARBEJDELSE AF BUDGETFORSLAGET

Den 31. august 2012 har Økonomi- og Indenrigsministeriet meddelt kommunen § 16-tilskud på 15 mio. kr. og dispensation til likviditetslån på 45 mio. kr.

Økonomiudvalget besluttede i møde den 10. september 2012 at tilbageføre 10 mio. kr. fra likviditetsopbygning til anlægsramme, og aftalte at indarbejde nedenstående projekter indenfor den nu opgjorte ufordelte anlægssum på 20 mio. kr.

Projekt	2013	2014
Omfartsvej Ørum	5,0	5,0
Langskov Skole	3,0	6,0
Aale SFO	3,0	
Dansk Produktions Univers	2,5	
I alt	13,5	11,0

Det aftaltes endvidere, at der ikke afsættes beløb til byggemodning, idet eventuelle byggemodningsudgifter skal finansieres ved salgsindtægter.

Økonomiudvalget besluttede herudover i mødet den 10. september 2012 at der udarbejdes beregninger på konsekvenser af:

- en nedsættelse af personskatten med 15 mio. kr. og en forhøjelse af grundskylden med et tilsvarende kronebeløb.
- en forhøjelse af grundskyld med 15 mio. kr. og en reduktion i likviditetslånet med et tilsvarende beløb.

RAMMER I ØVRIGT FOR UDARBEJDELSE AF BUDGET 2013 I HEDENSTED KOMMUNE

Ud fra den omstændighed, at der er behov for at påbegynde en langsigtet genopretning af kommunens økonomiske balance, har Økonomiudvalget på sit møde i april 2012 godkendt to nye principper fra og med dette års budgetlægning.

Der har tidligere været tradition for at indarbejde tekniske og demografiske korrektioner til budgetforslaget, før det blev forelagt til politisk behandling. I et ønske om at tydeliggøre og forstærke den økonomiske fokus skal alle ønsker om justeringer af budgetforslaget beskrives og begrundes særligt og budgetkorrektionen kan først indarbejdes i budgetforslaget, når det specifikt er godkendt politisk. Kommuneledelsen vil behandle de fremkomne forslag til budgetjusteringer, og vil udarbejde en 'ønskeliste' til budgetkorrektioner til brug for økonomiudvalgets drøftelse af budgetoplægget den 20. august 2012.

Det andet nye princip vedrører anlægsbudgetlægningen, og er foranlediget af kommunens vanskelige likviditetsmæssige situation. Kommunens likviditet kan ikke rumme et likviditetstræk i 2013, hvorfor der indføres en residual-beregning af rammen for anlægsbudgettet, der både sikrer dette hensyn samt en begyndende styrkelse af likviditeten.

Anlægsrammen opgøres i juni måned, når resultatet af kommuneaftalen foreligger, på følgende måde:

- + Skatter og tilskud
- Driftsbudget
- Finansielle poster (renter, afdrag mm.)

- 20 mio. kr. til forbedring af kassebeholdning
- 10 mio. kr. til bufferpulje
- = Restbeløb til anlæg (anlægsramme)

Der udarbejdes et oplæg til anlægsbudget indenfor denne ramme, der vil blive fremlagt i økonomiudvalgets møde den 20. august 2012 og blive forelagt til videre drøftelser og prioritering på Byrådets budgetseminar den 29. august 2012.

Overordnet tidsplan for budgetlægningen

Med udgangspunkt i den vedtagne budgetprocedure har den overordnede tidsplan set således ud:

- 23. april: Behandling af budgetproceduren for 2013 i Økonomiudvalget.
- 25. april: Temamøde for Byrådet om "en ny start".
- 20. juni: Temamøde for Byrådet efter økonomiaftalens indhold er kendt, hvor der tages bestik af situationen.
- 20. August: Økonomiudvalget mødes med HovedMED om budgetsituationen og behandler budgetoplægget.
- 29. august: Budgetseminar for Byrådet.
- 10. september: Økonomiudvalget udarbejder det endelige budgetforslag.
- 19. september: 1. behandling af budgetforslag 2013 – 2016.
- 10. oktober: 2. behandling af budgetforslag 2013 – 2016.

BYRÅDETS 2. BEHANDLING

Byrådet havde den 10. oktober 2012 2. behandling af budget 2013-2016.

Der var fremsendt 14 ændringsforslag til 2. behandlingen, heraf 8 ændringsforslag (Forligsaftale) fra Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Konservative, 4 ændringsforslag fra Kristendemokraterne og 3 ændringsforslag fra SF. For de 8 ændringsforslag fra V, A, DF og C stemte 24 byrådsmedlemmer for og 3 imod, og disse 8 ændringsforslag godkendtes hermed. For 3 forslag fra Kristendemokraterne stemte 3 for og 24 imod, og disse forslag godkendtes dermed ikke, mens 1 forslag fra Kristendemokraterne og de 2 ændringsforslag fra SF ikke blev bragt til afstemning og dermed bortfaldt.

De 8 godkendte ændringsforslag:

1. Korttidsophold på Løsning Plejecenter fastholdes. Stillingtagen til finansiering foretages endeligt efter evalueringen (1. marts 2013). Hvis det ikke er muligt, at finansiere opretholdelsen af korttidsopholdet via besparelser på andre konti finansieres via Bufferpuljen.
2. Udmøntningen af besparelse på 5,5 mio. kr. på seniorområdet skal være afklaret inden 1. januar 2013. Byrådet har beslutningskompetencen, og der skal foreligge et oplæg til besparelserne senest på Byrådsmødet i november 2012.
3. Der afsættes 1 mio. kr. til landdistriktpuljen, som finansieres af rådighedsbeløbet til anlæg. Investeringen afsættes som en driftsudgift.
4. Der afsættes 2,5 mio. kr. til byggemodning af ny etape Lindved Skovby, som set over projektets samlede periode hviler i sig selv, og hvor der i budgetperioden vil være indtægter på 1 mio. kr. pr. år i 2013-2015 og 920.000 kr. i 2016. Nettoudgiften på 1,5 mio. kr. i 2013 finansieres af rådighedsbeløb til anlæg.

5. I 2013 og 2014 vil der for hvert år være et samlet rammebeløb til anlæg. Inden 2015 skal der udarbejdes Strategiplaner for Anlæg, som kan udgøre beslutningsgrundlag for anlægsinvesteringerne for budget 2015 og frem.
6. Puljebeløb til bygningsvedligeholdelse på 6 mio. kr. pr. år flyttes fra anlæg til drift.
7. Puljebeløb til vejvedligeholdelse på 9 mio. kr. pr. år flyttes fra anlæg til drift.
8. Beløb til Dansk Produktionsunivers på 2,5 mio. kr. i 2013 flyttes fra anlæg til drift.

SERVICEUDGIFTERNE I 2013

Serviceudgifter i budgettet

Serviceudgifterne i budgettet er på 1.757,0 mio. kr. og svarer på nær 1,2 mio. kr. til den beregnede serviceramme for Hedensted Kommune på 1.758,2 mio. kr.

Økonomiaftalen for 2013 indeholder en serviceramme på 231,5 mia. kr. for hele landet. Der er i forhold til budget 2012 ændret på, hvad der indgår i servicerammen.

Tabel Teknisk beregning af serviceramme for 2013 (mio. kr.)	Landsplan	Hedensted Kommune (1.000kr.)
Budget 2012 (12-pl)	245.425	1.863,8
Aktivitetsbestemt medfinansiering udgår af servicerammen	-18.871	-143,3
Drift af ældreboliger udgår af servicerammen	848	6,4
Konteringsændring	-2	0,0
Korrigeret budget 2012 (12-pl)	227.399	1.726,9
PL fremadrettet	3.411	25,9
Skævt DUT	-37	-0,3
Løft, bedre kvalitet i dagtilbud (Fordelingen af de 500 mio. kr. er i forhold til antal 0-5 årige. I den tekniske beregning af servicerammen er det en anden beregning)	500	3,8
Løft, sundhed	300	2,3
Aftale 2013 (13-pl)	231.573	1.758,6
Lov- og cirkulærepakke (effekt på servicerammen)	-44,5	-0,3
Servicerammen for budget 2013	231.529	1.758,2

De senere år har kommunernes budgetterede serviceudgifter været underlagt en sanktion i forhold til det aftalte niveau, således at 3 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne overholder det aftalte niveau ved budgetvedtagelsen.

Budgetsanktionen er som udgangspunkt kollektiv i 2013. Budgetloven giver imidlertid Økonomi- og indenrigsministeren bemyndigelse til at gøre sanktionen delvis individuel, såfremt det vurderes at enkeltkommuner ikke har udvist en passende budgetadfærd.

Med økonomiaftalen for 2013 er regeringen og KL enige om, at regnskabssanktionen i 2013 udmåles i forhold til det aftalte niveau i 2013 uafhængigt af størrelsen af de samlede kommunale budgetter for service.

1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er endvidere betinget af, at kommunernes budgetter for anlæg ikke ligger over det aftalte niveau på 15,5 mia. kr.

SOCIALE OVERFØRSELSUDGIFTER

De sociale overførselsudgifter er beregnet ud fra gældende lovgivning inkl. evt. lovændringer gældende fra 2013, samt i øvrigt de måltal som Arbejdsmarkedsudvalget har udarbejdet for 2013 – f.eks. vedrørende niveauer for sygedagpengemodtagere, førtidspensionister, revalidering, løntilskud m.v.

Samlet er der budgetteret med 518,7 mio. kr. til overførsler i 2013, hvoraf 103,1 mio. kr. vedrører forsikrede ledige. Der er endvidere budgetteret med indtægter fra den centrale refusionsordning (særligt dyre enkeltsager) på 7,8 mio. kr.

Overførsler ekskl. de forsikrede ledige

Til overførsler ekskl. udgifter til forsikrede ledige er afsat 415,6 mio. kr.

I Kommuneaftalen indgår et skøn for hele landet på 62,0 mia. kr. ekskl. de forsikrede ledige. Hedensted Kommunes bloktilskudsandel udgør ca. 489,9 mio. kr., hvilket er ca. 74 mio. kr. mere end udgifterne afsat i budgettet.

Arbejdsmarkedsudvalget har ansvaret for de mere aktive ydelser såsom nytilkendelser af

- førtidspension, sygedagpenge, løntilskud, tilbud til udlændinge og kontanthjælp, som i alt beløber sig til knap 402,2 mio. kr. i 2013

Børne-, Undervisnings- og Kulturudvalget har ansvaret for

- Produktionsskoler, Erhvervsgrunduddannelsers skoleophold og Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov med et budget på 1 mio. kr.

Social- og Sundhedsudvalget har budgetansvaret for:

- Integrationsprogram og introduktionsforløb mv.
- Sociale formål
- I alt 9,8 mio. kr.

ANLÆGSBUDGETTET

Økonomiaftalen fastlægger, at der maksimalt må være et anlægsniveau på 15,5 mia. kr. i 2013 samlet for alle landets kommuner.

Bruttoanlægsudgifter i budgettet

Hedensted Kommunes andel det samlede anlægsniveau på 15,5 mia. kr. er af KL opgjort til 128,2 mio. kr. I budgettet er der afsat 41,2 mio. kr., hvilket er 87 mio. kr. under den opgjorte ramme.

Kvalitetsfondsområderne

Udmøntningen af midler fra regeringens kvalitetsfond fortsætter i 2013, hvor der - ligesom i 2012 - udmøntes 2 mia. kr. i tilskud til kommunerne.

Det betyder samtidig, at kommunerne samlet set forudsættes at afholde anlægsinvesteringer på kvalitetsfondsområderne for mindst 7 mia. kr. i 2013, idet udmøntningen forudsættes at supplere et tidligere opgjort basisanlægsniveau på kvalitetsfondsområderne på 5 mia. kr. årligt.

Tilskuddet for 2013 er fordelt efter den enkelte kommunes andel af det forventede indbyggertal pr. 1. januar 2012. Hedensted Kommune får et tilskud på 16,4 mio. kr. i 2013. Der er fortsat krav om 50 pct. kommunal medfinansiering af investeringerne på kvalitetsfundsområderne, og Hedensted Kommune skal således i 2013 afholde anlægsudgifter på kvalitetsfundsområderne på minimum 32,8 mio. kr. for at undgå deponering i 2014.

Kvalitetsfundsinvesteringerne opgøres fortsat separat fra år til år. Det betyder, at hvis en kommune ikke opfylder medfinansieringskravet i 2013, så skal der deponeres uanset om kommunen har mere end opfyldt medfinansieringskravet i tidligere år.

I budgettets investeringsoversigt er der i 2013 afsat 11 mio. kr. til specifikke projekter på kvalitetsfundsområderne. En del af de ufordelte anlægsmidler på 4 mio. kr. i 2013 puljebeløbet vil formentlig blive afholdt på kvalitetsfundsområderne. Umiddelbart tyder det dog således på, at der ikke vil blive afholdt alle krævede 32,8 mio. kr. på kvalitetsfundsområderne i 2013, hvilket vil medføre deponering af et beløb i 2014, men den endelige opgørelse afhænger også af, hvor store rådighedsbeløb der overføres til og fra 2013.

PRIS OG LØNSKØN M.V.

Budgettet er udarbejdet efter KL's generelle pris- og lønskøn m.v.

Vækst i pct.	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Lønstigning for kommunalt Ansatte	0,20	2,09	1,50	2,00	2,00	2,00
Prisstigning	2,68	1,88	1,61	1,61	1,61	1,61
Løn- og prisstigning	0,9	2,0	1,5	1,9	1,9	1,9
Væksten i udskrivningsgrundlaget	3,6	2,0	4,6	3,7	2,8	2,5

Der er i h.t. KL's budgetvejledning ikke afsat pulje til decentral løndannelse i 2013.

PULJEN TIL SÆRLIGT VANSKELIGT STILLEDE KOMMUNER (§ 16)

Fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner er for 2013 413 mio. kr. fordelt mellem 29 kommuner.

Ansøgningen om tilskud fra puljen skulle beskrive kommunens forventede økonomiske situation med fokus på, i hvilken henseende kommunen opfattes som vanskeligt stillet, eller på anden vis aktuelt står i en særlig vanskelig situation i 2013.

Hedensted Kommune har den 6. august 2011 ansøgt om et særtilskud på 56,0 mio. kr. i 2013.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har den 29. august 2012 meddelt Hedensted Kommune et tilskud som særligt vanskeligt stillet kommune på 15,0 mio. kr. i 2013.

LÅNEDISPENSATIONSPULJER

Til kommuner med lav likviditet er der for 2013 afsat en lånedispensationspulje på 500 mio. kr. Da Hedensted Kommune aktuelt har landets laveste likviditet målt pr. indbygger har kommunen fremsendt ansøgning om lånedispensation på 50 mio. kr. fra denne pulje.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har den 31. august 2012 meddelt lånedispensation på 45 mio. kr.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ved fordeling af lånepuljen lagt vægt på det ansøgte lånebeløb samt kommunens økonomiske situation, herunder kommunens aktuelle likviditet pr. indbygger efter kassekreditreglen justeret for kommunens efterregulering af selvbudgettering for 2010 og beskæftigelsestilskud for 2011 samt skønnet likviditetseffekt ved etablering af Udbetaling Danmark. Ved fordelingen er endvidere lagt vægt på forventet kommunal likviditet ved udgangen af 2013 uden låneadgang.

Hedensted Kommune har ikke søgt om lånedispensation i 2013 fra lånepulje på 750 mio. kr. til investeringer i kvalitetsfundsområderne og ej heller fra den ordinære lånepulje på 200 mio. kr.

SKATTER

Den kommunale indkomstskat er for 2013 fastsat uændret til **25,4 pct.**

Det er besluttet, at der for 2013 vælges statsgaranteret udskrivningsgrundlag m.v.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2013 udgør knap 6,6 mia. kr. og provenuet til Hedensted Kommune med en skatteprocent på 25,4 udgør ca. 1,67 mia. kr.

Grundskyldspromillen er for 2013 fastsat uændret til **18,00**.

Provenuet for almindelig grundskyld er budgetteret til ca. 88 mio. kr., mens provenuet for produktionsjord – hvor der betales 3,2 promille i grundskyld – er budgetteret til ca. 6,5 mio. kr. og i alt udgør det forventede provenu til kommunen ca. 94,5 mio. kr.

Kirkeskatten er for 2013 fastsat til **1,07 pct.**, hvilket er en nedsættelse med 0,01 pct.-point i forhold til 2012, hvor kirkeskatten udgør 1,08 pct.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for kirkeskat udgør knap 5,9 mia. kr. og provenuet udgør ca. 62,8 mio. kr. i 2013.

Ramme på 250 mio. kr. til skatteforhøjelser i 2013

I forbindelse med justeringen af udligningssystemet fra 2013 får kommunerne mulighed for en vis tilpasning af skatten. Der gives mulighed for, at nogle kommuner kan sætte skatten op inden for en generel – begrænset – ramme på 250 mio. kr. i 2013.

Ordningen indebærer, at kommunerne kan søge Økonomi- og Indenrigsministeriet om fritagelse for en eventuel individuel sanktion som følge af en samlet kommunal skatteforhøjelse i 2013.

Der er den 5. september 2012 fremsendt ansøgning til Økonomi- og indenrigsministeriet om, at Hedensted Kommune kan få dispensation til at øge skatteprovenuet med 47 mio. kr. Der er i ansøgningen peget på, at merprovenuet til Hedensted Kommune skal opnås

ved at hæve grundskyldspromillen fra nuværende 18,00 til 26,00, som stort set svarer til den gennemsnitlige grundskyldspromille i landets kommuner.

Ministeriet har den 19. september 2012 meddelt, at ud fra en samlet vurdering af de indkomne ansøgninger i forhold til de udmeldte kriterier kan ansøgningen fra Hedensted Kommune ikke imødekommes.

LÅNOPTAGELSE

Hedensted Kommune forventes at have en låneramme på 45 mio. kr. i 2013 som følge af meddelt lånedispensation pga. lav likviditet.

Herudover forventes der optaget yderligere byggekredit i 2013 på 15,1 mio. kr. til renoivering af vejbelysningen.

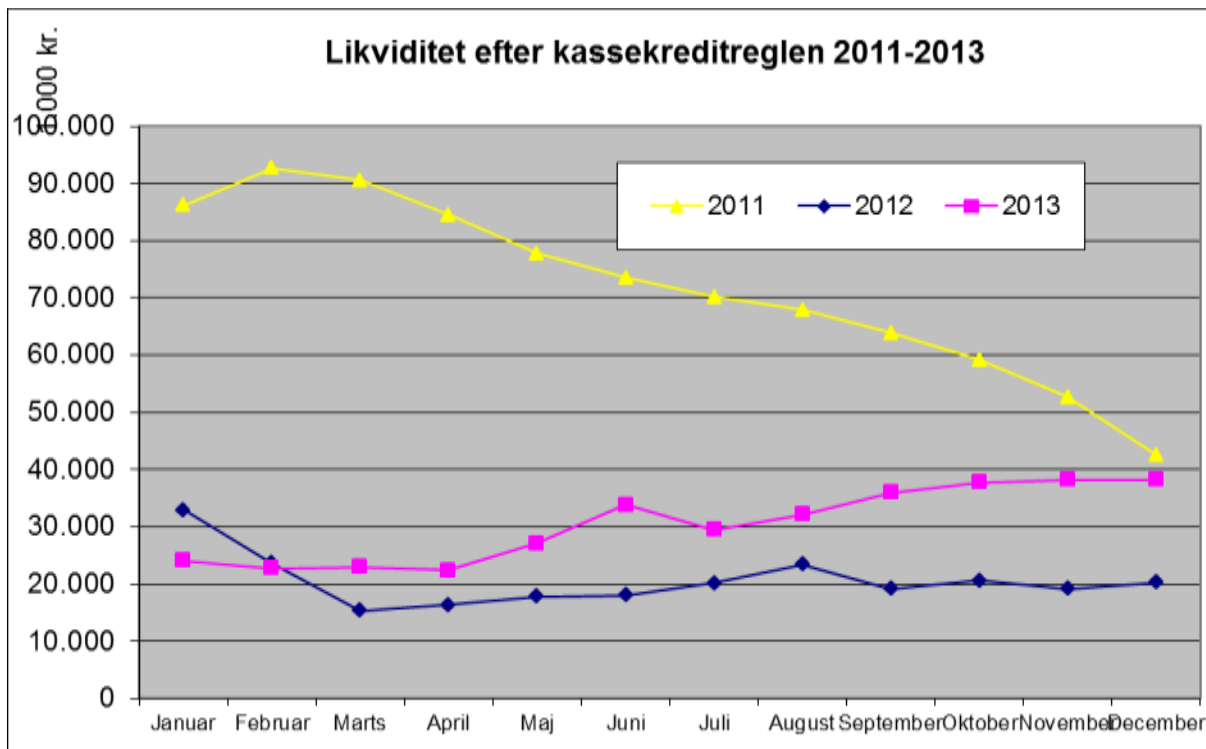
Det forudsættes i øvrigt, at kommunens samlede låneramme udnyttes fuldt ud til ny låneoptagelse i hvert budgetår, indtil Byrådet evt. beslutter noget andet.

KASSEKREDITREGLER

Opgørelse af kommunens likviditet efter kassekreditreglen (gennemsnitlig likviditet pr. dag de sidste 365 dage) pr. 31. august 2012 viser et niveau på 23,4 mio. kr. Ved udgangen af 2012 forventes likviditeten at være faldet til omkring 20 mio. kr. Hedensted Kommune forventes således at have en likviditet ved udgangen af 2012 på knap 450 kr. pr. indbygger, hvilket er væsentlig under det anbefalede minimum på 2.000 kr. pr. indbygger.

Som følge af at der er budgetteret med en forøgelse af de likvide aktiver på 40,6 mio. kr. i 2013 – efter at der er taget højde for likviditetstab ved afskaffelse af forskudsrefusioner fra staten – forventes likviditeten opgjort efter kassekreditreglen at stige til ca. 40 mio. kr. ved udgangen af 2013, som det fremgår af efterfølgende diagram. Likviditeten pr. indbygger vil være steget til godt 850 kr.

I overslagsårene 2014-2016 er der budgetteret med yderligere forøgelse af likvide aktiver på 20 mio. kr. om året, hvilket vil få den gennemsnitlige likviditet op på 2.000 kr. pr. indbygger en gang i løbet af 2016, svarende til det mål Byrådet har sat sig.

BEVILLINGSNIVEAUER

Bevillingsniveauet indenfor hver enkelt udvalgs område fastsættes til hovedfunktionsniveau (funktion 2. niveau).

Dette kan illustreres ved nedenstående eksempel:

3.22 Folkeskolen m.v.

3.30 Ungdomsuddannelser

3.32 Folkebiblioteker

3.38 Folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.

Hvert af disse områder er hver sin bevilling.

Undtagelser:

- For anlæg fastsættes bevillingsniveauet til hvert omkostningssted.
- For langfristede tilgodehavender på 08.32 fastsættes bevillingsniveauet til funktion 3. niveau.

AFTALEN MELLEM REGERINGEN OG KL OM KOMMUNERNES ØKONOMI FOR 2013

KL og regeringen indgik den 10. juni 2012 en aftale om kommunernes økonomi i 2013. Aftalen består af en hovedtekst og to bilag, der kan hentes på KL's hjemmeside

www.kl.dk

Her gengives kun enkelte helt overordnede økonomiske forudsætninger.

Kommunernes økonomi for 2013

Rammen for de kommunale serviceudgifter i 2013 tager udgangspunkt i de kommunale budgetter for 2012. Hertil kommer et løft til dagtilbud på 500 mio. kr. samt et løft på 300 mio. kr. til at styrke den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i kommunerne.

Aftalen indebærer, at kommunernes serviceudgifter i 2013 udgør 231,6 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under et vil være balance i den kommunale økonomi i 2013 med nedenstående forudsætninger.

Balance for kommunerne i 2013 Mio. kr., 2013-pl	
Aftale Serviceudgifter, netto	231.572
Aktivitetsbestemt medfinansiering	19.150
Overførsler	62.032
Udgifter til forsikrede ledige mv.	14.604
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	15.517
Øvrige udgifter	1.155
Udgifter i alt	344.030
Skatteindtægter	- 249.586
Bloktilskud mv. (heraf betinget bloktilskud på 3,0 mia.)	- 76.283
Beskæftigelsestilskud	- 14.604
Øvrige indtægter	-7.056
Indtægter i alt	- 347.530
Ekstraordinær finansiering (Balancetilskuddet 3 mia. kr. samt en lånepulje på 0,5 mia. kr.)	-3.500

Der er fastsat et balancetilskud for at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under et i 2013.

Balancetilskuddet løftes i 2013 ekstraordinært med 3 mia. kr. med henblik på at styrke kommunernes generelle likviditet. Herudover afsættes en lånepulje på 500 mio. kr. målrettet til kommuner med lav likviditet.

Bloktilskud

I 2013 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for 2013. Der er enighed om, at en eventuel regnskabssanktion vedrørende 2013 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau. Samtidig er regeringen og KL enige om at drøfte regnskabsresultatet for 2012, når dette foreligger.

Udgangspunktet for fastsættelsen af bloktilskuddet til kommunerne i 2013 er en uændret kommunal skattefastsættelse i 2013.

Udligning

Regeringen og Enhedslisten har indgået Aftale om justeringer i udligningssystemet. Regeringen har i forlængelse heraf fremsat lovforslag om justeringer af udligningssystemet. Med aftalen indføres en overgangsordning, der indebærer, at de byrdefordelmæssige virkninger indføres gradvist for de kommuner, som har de største tab.

Det indgår i lovforslaget, at den ordinære særtilskudspulje forhøjes ekstraordinært til 400 mio. kr. i 2013 og 2014, mens aftalen indføres. Puljen kan som hidtil søges af såvel kommuner med aktuelle som mere vedvarende økonomiske udfordringer.

Det indgår endvidere i lovforslaget, at der oprettes en ny social særtilskudspulje på 400 mio. kr. fra og med 2013 til løsning af sociale problemer, der er store i bestemte områder af landet, typisk i de større byer.

Skat

I forbindelse med justeringen af udligningssystemet fra 2013 gives der mulighed for en vis tilpasning af de kommunale skatter under forudsætning af uændret beskatningsniveau for kommunerne under et.

Regeringen finder, at nogle kommuner skal have mulighed for at forhøje skatten inden for en ramme på 250 mio. kr. Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder inden sommer de kriterier, som vil ligge til grund for fordelingen af rammen for skattestigninger. Herefter ansøger kommunerne økonomi- og indenrigsministeren om en andel af den aftalte ramme for skattestigninger.

For at skabe plads til disse skatteforhøjelser inden for et uændret beskatningsniveau for kommunerne under et forudsættes det, at andre kommuner sætter skatten ned svarende til i alt 250 mio. kr. For 2013 etableres der en tilskudsordning til de kommuner, der har et beskatningsniveau over landsgennemsnittet, og som for 2013 nedsætter skatten. Tilskuddet kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2013, 50 pct. i 2014 og 2015 og 25 pct. i 2016. Hvis der er ønsker om skattenedsættelser på over 250 mio. kr., fastsættes en grænse for, hvor store skattenedsættelser puljen kan finansiere.

Regeringen tilkendegiver, at hvis der for 2013 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under et, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Kommuner, der på forhånd har fået en andel af rammen for skatteforhøjelser, og som vedtager en skatteforhøjelse i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for en eventuel individuel modregning som følge af en samlet skatteforhøjelse.

Anlæg

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes anlægsinvesteringer i 2013 maksimalt må udgøre et niveau på 15,5 mia. kr., hvilket er fuldt finansieret inden for rammerne af aftalen.

En andel af kommunernes bloktilskud på 1 mia. kr. er betinget af, at kommunernes budgetter for 2013 lever op til den aftalte ramme for anlægsudgifterne.

I 2013 udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden. Kommunernes investeringsniveau på kvalitetsfundsområderne udgør således mindst 7 mia. kr. i 2013. Der afsættes en lånepulje på 750 mio. kr. til investeringer på kvalitetsfundsområderne. Lånepuljen målrettes primært kommuner i en økonomisk og likviditetsmæssig vanskelig situation.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at nedsætte en arbejdsgruppe om de kommunale og regionale låne- og deponeringsregler.

Arbejdsgruppen skal undersøge mulighederne for en modernisering af låne- og deponeringsreglerne for investeringer, der gennem fremtidige driftsbesparelser sikrer en fornuftig rentabilitet. Derudover undersøges mulighederne for et flerårigt perspektiv i kommuner og regioners låntagning, og der foretages en kortlægning af kommuner og regioners eksisterende lånemuligheder. Arbejdsgruppen skal tage i betragtning, at budgetloven indebærer et forstærket behov for overordnet styring i den offentlige sektor.

Almene boliger

Regeringen og KL er enige om at understøtte kommunernes muligheder for at føre en aktiv boligpolitik. Regeringen vil på den baggrund søge tilslutning til at nedsætte det kommunale grundkapitalindskud til almene boliger til 10 pct. fra 1. juli 2012 og som udgangspunkt frem til udgangen af 2016.

Overførsler

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 62,0 mia. kr. i 2013, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 14,6 mia. kr. i 2013.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes aktive indsats kan påvirke størrelsen af indkomstoverførslerne.

Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2013.

I tilfælde af væsentlige ændringer i skønnet for udgifterne til indkomstoverførsler sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen kan der være behov for at neutralisere dette i den indgåede aftale.

Øvrige økonomiske forudsætninger

Bidrag til regionerne

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2012 var 123 kr. pr. indbygger. For 2013 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 124 kr. på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2012-2013 på 1,2 pct. inkl. medicin.

Den kommunale balance i 2013 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne. Kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af regionernes sundhedsvæsen er i 2013 forudsat til 19.150 mio. kr.

Skatter - statsgaranterede udskrivningsgrundlag

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2010 til 2013 udgør 10,8 pct.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2013 vil blive fastsat til 7,0 pct.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2012-2013:

- For de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,5 pct.
- PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 1,5 pct. fra 2012-2013,
- PL-skønnet for anlægsudgifter er 1,6 pct. fra 2012-2013.
- Der er endvidere forudsat en satsreguleringsprocent for 2013 på 1,6 pct.

Styrket økonomistyring

God økonomistyring er en forudsætning for kommunernes udgiftsstyring og bidrager samtidig til at skabe overblik og gennemsigtighed i, hvad de offentlige ressourcer anvendes til. Der er derfor igangsat et arbejde, der skal forbedre økonomistyringen markant i hele den offentlige sektor.

I staten er der fra 2012 gennemført en række initiativer, som skal understøtte bedre statslig økonomistyring på koncern- og institutionsniveau. Det er ligeledes med økonomiaftalen for 2012 aftalt, at der skal rettes fokus på styrket økonomistyring i kommunerne.

Regeringen og KL er i forlængelse heraf enige om i efteråret 2012 at gennemføre en kort- lægning af kommunernes økonomistyring, der blandt andet skal fokusere på den konkrete praksis for styring, budgettering, opfølgning samt kobling mellem økonomi og aktivitet.

Moderniseringsaftalen for 2013

Regeringen har ikke ønsket at videreføre Gensidighedsaftalen, som KL indgik med den tidligere regering i 2009. Dette indebærer bl.a., at den statslige forpligtelse til at levere initiativer for i alt 700 mio. kr. i 2013 falder bort. Som led i økonomiforhandlingerne for 2013 er der imidlertid aftalt en Moderniseringsaftale vedr. årene 2013 og 2014.

Den nye moderniseringsaftale har i lighed med den tidligere gensidighedsaftale til formål at frigøre ressourcer til at forbedre den borgernære service i kommunerne. Aftalen indebærer, at der skal leveres et samlet potentiale på 1,5 mia. kr. i 2013 og 2014.

Det er i lighed med gensidighedsaftalen forudsat, at hhv. staten og kommunerne skal levere hver 750 mio. kr. over 2-års perioden.

Regeringen har i forbindelse med økonomiaftalen for 2013 fremlagt konkrete initiativer med et samlet frigørelsespotentiale på 357,6 mio. kr. i 2013. En række mindre sager er forhandlet samlet som pakker, hvorfor der alene fremgår samlede beløb for potentialerne for disse pakker.

Det er KL's anbefaling, at initiativerne så vidt muligt indarbejdes i kommunernes budgetter, hvor det er muligt.

Det vil variere fra kommune til kommune, hvor stort potentialet ved det enkelte initiativ er. Nogle initiativer har eksempelvis større betydning i byområder - andre i landområder. KL anbefaler, at de lokale forhold inddrages i vurderingen af initiativernes potentiale i den enkelte kommune.